

Društvo slovenskih književnih prevajalcev **SOVRETOVO NAGRADO 2021** za vrhunske prevode leposlovja iz tujih jezikov v slovenščino podeljuje prevajalki iz madžarskega jezika

MARJANCI MIHELICH

za prevod dela *Svet gre naprej* Lászla Krasznahorkaija (Beletrina, 2020).

Utemeljitev komisije za nagrade in priznanja DSKP

Marjanca Mihelič nas je v treh desetletjih, odkar prevaja sodobno madžarsko književnost, seznanjala tako z najpomembnejšimi imeni v evropskem in svetovnem merilu (Péter Nádas, László Krasznahorkai, Péter Esterházy), kot tudi z uveljavljajočimi se mlajšimi peresi (Edina Szvoren). Nobenega prevajalskega izziva se ni prestrašila, z očitno predanostjo se je spopadala tudi z jezikovno, slogovno in tematsko najzahtevnejšimi deli, denimo Nádasovim romanom *Vzporedne zgodbe*. Zato so jo madžarske institucije že nekajkrat nagradile, med drugim tudi z odlikovanjem viteškega križa madžarskega reda za zasluge (2012) za prevajalsko delo in posredovanje med madžarsko in slovensko kulturo – to je še toliko dragocenejše, ker literarnih prevajalcev iz madžarščine ni veliko.

Njen zadnji prevajalski podvig, prozno zbirko *Svet gre naprej* Lászla Krasznahorkaija, bookerjevega nagrajenca in večkratnega nominiranca za Nobelovo nagrado, zaznamuje zelo raznovrstni pripovedni prijemi. Krasznahorkai je znan po zahtevnih, temačnih, a estetsko izjemno močnih delih, pa tudi po dolgih povedih, nizih priredij in podredij, ki se včasih nezadržno raztegnejo na več strani. S prenašanjem njegovega sloga se je Marjanca Mihelič že spoprijela leta 2015 v prevodu romana *Vojna in vojna*, ki ni ostal neopažen in je bila zanj nominirana za Sovretovo nagrado. Krasznahorkaijevo brezkompromisno pisanje je hud bralski in še toliko hujši prevajalski zalogaj, ki se ga je nemogoče lotiti brez velike mere discipline, spretnosti in znanja, saj je prevajanje tako zapletene skladišne strukture, ki je poleg tega v neindoevropski madžarščini tudi precej drugačna od slovenske, v resnici zelo zahtevno. Marjanca Mihelič jo je znala pretvoriti tako organsko, da tudi v slovenščini deluje kot jezikovno izvirno delo. To ima še toliko večjo težo, ker je v Krasznahorkaijevi geografsko in časovno razprostrti, raztreščeni zbirki *Svet gre naprej* edino oprijemališče jezik, skozenj pa skuša pisatelj izrisati nedoumljivo kompleksnost sveta in človekovo neustavljivo željo po tem, da bi ga zapopadel.

Besedilo, ki je torej izrazito filozofsko podloženo, ni le sem in tja zapleteno, temveč je to od začetka do konca, brez oddiha zamotan, vijugajoč in nemiren prepovedni tok z zelo svojevrstnim, večinoma hlastajoče zgoščenim ritmom, ki ga je Marjanca Mihelič uspelo prenesti v ustrezno, a vendarle smiselno in jasno ritmično strukturo. Prav s tem je bralcu omogočila gladko spremljanje toka misli skozi zavozlano gmoto labirintske zloženih stavkov ter mu olajšala njihovo razmotavanje, v katero je sama dosledno, od prve do zadnje strani vložila velik prevajalski napor. S tem je dokazala tudi svoje natančno in prav tako nepopustljivo razumevanje mnogoterih, tako miselnih kot tematskih plasti besedila. Zbirko zaradi take razplatenosti poleg formalne raznolikosti določa tudi zelo raznotero in mestoma specializirano besedišče, za prenos katerega se je morala prevajalka poglobiti v vrsto specifičnih in ozko strokovnih terminologij, kot so na primer astronautika, molekularna fizika, tehnologija prometa. Znala je doseči tudi organsko nihanje med strogo racionalnostjo logičnega dokazovanja in nezadržnostjo blodnjavega izgubljanja, pa tudi včasih zelo hitro prehajanje med nekoliko privzdignjenim, abstraktnim razglabljanjem in bolj pogovornimi vložki.

Marjanca Mihelič je v preteklosti že prevajala zahtevna, kompleksna in včasih izjemno obsežna dela, s katerimi je opozarjala na bogastvo in vsestranskost madžarske književnosti. Po mnenju komisije pa je prav prevod Krasznahorkaijeve zbirke med njenimi največjimi dosežki, saj je uspešno spojila svoje prevajalske spretnosti in poglobljeno zlitost z avtorjevo mislijo in poetiko. Posebnega pomena je, da se po njeni zaslugi Sovretova nagrada tokrat prvič podeljuje prevodu iz madžarščine.

Člani komisije za nagrade in priznanja DSKP:

dr. Štefan Vevar (predsednik), Vasja Bratina, Saša Jerele, Suzana Koncut in Maja Šučur.